พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้ของนักเรียนนักศึกษา จังหวัดอุดรธานี ในช่วงไวรัสโควิด-19 ระบาด

INFORMATION EXPOSURE BEHAVIORS AND AWARENESS OF UDON THANI STUDENTS DURING THE COVID-19 EPIDEMIC

เสกสรร สายสีสด[1*]
Seksun Saiseesod[1*]

Received : 20 May 2020 Revised : 25 January 2021 Accepted : 17 February 2021

บทคัดย่อ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้ของนักเรียนนักศึกษาจังหวัดอุดรธานีในช่วงไวรัสโควิด-19 ระบาด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,121 คน ในระหว่างวันที่ 14 – 17 เมษายน 2563 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด19 ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด19 ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษาติดตามข่าวสารเกี่ยวกับโควิด-19 ทุกวัน วันละหลายๆ ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.7 พบติดตามข่าวสารน้อยกว่า 30 นาทีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 สื่อที่นักเรียน นักศึกษาติดตามมากที่สุดคือ สื่อโซเชียลมีเดีย คิดเป็นร้อยละ 79.7 โซเชียลมีเดียที่นิยมมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 63.8 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 แล้วอยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.1 นักเรียน นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 แล้วมีพฤติกรรมคืออยู่บ้านไม่ออกไปไหนถ้าไม่จำเป็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73

ด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการระบาดของไวรัสโควิด19 พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความตระหนักรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือการออกจากบ้านต้องสวมหน้ากากทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมาคือการติดตามข่าวเป็นเรื่องที่ต้องทำ มีค่าเฉลี่ย 4.57 การเลื่อนเปิดเทอมป้องกันโควิดได้ มีค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนความตระหนักรู้ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เห็นด้วยกับการรณรงค์ให้อยู่บ้านหยุดเชื้อ เพื่อชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.49 การล้างมือด้วยสบู่ของท่านจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 วินาที มีค่าเฉลี่ย 4.47 ตามลำดับ

[1]สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Communications Arts Program Faculty of Management Science Udon Thani Rajabhat University
[*]ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: seksun@yahoo.com

นักเรียน นักศึกษาพบปัญหามากที่สุดคือหน้ากากอนามัยไม่สามารถหาซื้อได้ตามที่รัฐกำหนด คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาคือ รัฐเยียวยาอาชีพที่ประสบปัญหาในช่วงโควิดไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 65.2 ตามลำดับ

คำสำคัญ : พฤติกรรม การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความตระหนักรู้ โควิด-19 การรู้เท่าทันสื่อ

ABSTRACT

Due to the coronavirus or COVID-19 is affecting many countries around the world, as well as Thailand, The purposes of this research was to study Udon Thani students' behavior in receiving information about the coronavirus, and to study their level of awareness regarding this virus during the COVID-19 epidemic. In this study, a total of 1,121 students were given a survey, during the time period of April 14th - 17th 2020.

The results of the aforementioned study were as follows:

1. 57.7% of students received COVID-19 news every day and 40.6% of them read the news less than 30 minutes per day.

2. The most common source of COVID-19 news was social media. (79.7%). The social media platform which was most commonly used was Facebook (63.8%).

3. 78.1% of students received and accepted COVID-19 information about the quarantine and lock down campaign. Moreover, 73% of students did not leave their homes unless absolutely necessary.

As to the study of student awareness during the COVID-19 epidemic, research revealed that the most common points of knowledge were: the importance of wearing a face mask before leaving the house ($\bar{X}$ = 4.59), keeping up to date on COVID-19 information ($\bar{X}$ = 4.57), postponing the opening of all schools for the new semester ($\bar{X}$ = 4.52), the importance of quarantine ($\bar{X}$ = 4.49), and washing one's hands for at least 20 seconds ($\bar{X}$ = 4.47), respectively. The main problems which students encountered were the high prices of a face masks controlled by the government (76.3%) and the inadequate aid packages (65.2%), respectively.

Keywords: Behavior, Information Exposure, Awareness, Covid-19, Media Literacy

บทนำ

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เป็น "การระบาดใหญ่" หรือ pandemic หลังจากเชื้อลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลก ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยจอห์นส์ฮอปกินส์ของสหรัฐฯ ระบุว่า ปัจจุบันไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่แพร่

ระบาดไปแล้วในอย่างน้อย 185 ประเทศและดินแดนทั่วโลก มีผู้ติดเชื้อกว่า 2,159,450 คน ทั้งได้คร่าชีวิตผู้คนไปแล้วกว่า 145,568 คน (เว็บมาสเตอร์บีบีซีนิวส์, 2563)

ไวรัสชนิดใหม่ ๆ ถูกค้นพบได้ตลอดเวลา โดยมักจะมาจากจากสปีชีส์ตัวใดตัวหนึ่งที่เข้าสู่ตัวมนุษย์ "หากเทียบกับโรคระบาดหลายโรคในอดีต เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ย่อมต้องมาจากแหล่งที่มาจากสัตว์" ศ.โจนาธาน บอล นักไวรัสวิทยาจากมหาวิทยาลัยนอตติงแฮม ระบุ ยกตัวอย่าง เช่น โรคซาร์ส เป็นเชื้อไวรัสที่มาจากชะมด ส่วนโรคเมอร์ส ซึ่งคร่าชีวิตผู้คนไป 858 คน จากผู้ติดเชื้อ 2,494 คน ในการระบาดเมื่อปี พ.ศ. 2555 เป็นไวรัสที่มาจากอูฐแพร่เข้าสู่มนุษย์

การควบคุมการระบาดของไวรัสจะง่ายขึ้นเมื่อรู้ว่าแหล่งที่มาของเชื้อไวรัสมาจากไหน สำหรับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ได้ถูกเชื่อมโยงกับตลาดขายส่งปลาและอาหารทะเลขนาดใหญ่ในเมืองอู่ฮั่น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิดอย่างวาฬเบลูก้า สามารถเป็นพาหะของไวรัสโคโรนาได้ แต่ตลาดอาหารทะเลแห่งนี้ยังมีการซื้อขายสัตว์ป่า เช่น ไก่ ค้างคาว กระต่าย งู ซึ่งดูเหมือนว่าน่าจะเป็นแหล่งของไวรัสมากกว่า

สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิดในประเทศไทย การระบาดทั่วของโคโรนาไวรัส พ.ศ. 2562-2563 ดำเนินอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2563 โดยเป็นประเทศที่มีผู้ป่วยยืนยันรายแรกนอกประเทศจีน การคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศพบผู้ป่วยประปรายตลอดเดือนมกราคม ซึ่งเป็นผู้ที่เดินทางมาจากหรือเป็นผู้พำนักอยู่ในประเทศจีนแทบทั้งสิ้น การแพร่เชื้อท้องถิ่นที่มีรายงานรายแรกมีการยืนยันเมื่อวันที่ 31 มกราคมจำนวนผู้ป่วยยังมีน้อยตลอดเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีผู้ป่วยยืนยัน 40 รายเมื่อสิ้นเดือน แต่จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นมากในกลางเดือนมีนาคม ซึ่งมีการระบุสาเหตุจากกลุ่มการแพร่เชื้อหลายกลุ่ม ซึ่งกลุ่มใหญ่สุดเกิดที่การชกมวยไทย ณ สนามมวยเวทีลุมพินี เมื่อวันที่ 6 มีนาคม ผู้ป่วยยืนยันแล้วเพิ่มเกิน 100 คนต่อวันในอีกหนึ่งสัปดาห์ต่อมา (เว็บมาสเตอร์บีบีซีนิวส์, 2563)

ในยุคสังคมข่าวสารข้อมูล ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้นข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น การที่บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านมาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสารจะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร (ณัฐนรี ไชยภักดี, 2552) ดังนั้นข่าวสารด้านการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 จึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องติดตาม เปิดรับข่าวสาร เพื่อหาแนวทางป้องกันอย่างเร่งด่วน

นอกจากนั้น ความตระหนักรู้ (Awareness) ก็เป็นประเด็นสำคัญของข่าวสาร กล่าวคือ เมื่อประชาชนเลือกเปิดรับสื่อแล้วจะมีความตระหนักรู้ต่อข่าวสารนั้นหรือไม่ อย่างไร ถือเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องศึกษา ซึ่งความตระหนักรู้ คือ การรับรู้ ซึ่งเป็นการประมวลผลมาจากประสบการณ์ในอดีตที่เคยเผชิญ ที่เคยรับรู้มา หรือจากจิตสำนึกโดยอาศัยสิ่งเร้าจากภายนอก สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ระยะเวลา มาเป็นส่วนในกระบวนการประมวลผล

ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก เป็นผลมาจากกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือรับสัมผัสสิ่งเร้าแล้วจะเกิดความรู้เมื่อรับรู้ขั้นต่อไปก็จะเข้าใจสิ่งนั้น คือเกิดความคิดรวบยอดและนำไปสู่การเรียนรู้คือมีความรู้ในสิ่งนั้นและนำไปสู่การเกิดความตระหนักในที่สุด ซึ่งความรู้และความตระหนักก็จะนำไปสู่การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งเร้านั้น

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก ภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งประเทศไทยทั่วทุกภูมิภาคของประเทศประชาชนทุกสาขาวิชาชีพเริ่มตื่นตัว เปิดรับข้อมูลข่าวสาร และปฏิบัติตามการประกาศของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะการจัดรายการแถลงข่าวทางสถานีโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน จากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงสภาพการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จึงอยากจะทราบถึงพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ในช่วงปิดภาคเรียนและอยู่ในช่วงภาวการณ์ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 ว่าจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด-19 อย่างไร และมีความตระหนักรู้ต่อการแพร่ระบาดหรือไม่ อย่างไรบ้าง ตลอดจนศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับผลกระทบต่อการแพร่ระบาดในครั้งนี้ จึงได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาทางเผยแพร่ข่าวสารให้ครอบคลุมและตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป ตลอดจนนำไปเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ออนไลน์ให้เหมาะสมกับนักเรียนนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด19 ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด19 ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี และใช้ค่าทางสถิติในการทดสอบข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร จำนวนประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่นักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี แบ่งเป็นนักเรียน จำนวน 192,712 คน นักศึกษา จำนวน 70,123 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 262,835 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อไวรัสโควิด-19 ในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากประชากรที่เป็นนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานี โดยการเปิดตารางของ Taro Yamane จำนวนประชากร มากกว่า 100,000 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,099 คน (ความคลาดเคลื่อน ±3%) ในที่นี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,121 คน เพื่อให้ได้ครบตามจำนวน และสำรองในกรณีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือประกอบด้วย แบบสอบถามเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้ของนักเรียนนักศึกษาจังหวัดอุดรธานีในช่วงไวรัสโควิด-19 ระบาด ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ประเด็นประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 ประกอบด้วยข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 3 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกันไวรัสโควิด-19 จำนวน 19 ข้อ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยเอง และตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินใจ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่า IOC จนได้แบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับผู้ช่วยวิจัย จำนวน 9 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้น เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 14 - 17 เมษายน 2563 จนสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล

คณะผู้ทำวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ทำการวิเคราะห์สถิติเป็นค่าร้อยละของความถี่ (Frequency of Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติเป็นการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความตระหนักรู้ของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อไวรัสโควิด-19

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน นักศึกษาที่ตอบแบบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 609 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 เพศชาย จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 ไม่ระบุเพศ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 อายุนักเรียน นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วง 20 - 25 ปีมากที่สุด จำนวน 725 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาคือ 15 - 20 ปี จำนวน

190 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 714 คน คิดเป็นร้อยละ 63.7 รองลงมาคือ ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19

ด้านพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 พบว่า นักเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารมากที่สุดคือให้ความสนใจ ตั้งใจติดตามข่าวสารเป็นประจำทุกวัน จำนวน 877 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 รองลงมาคือ ได้เห็นจากเพื่อนแชร์ผ่านเฟส ก็เลยสนใจติดตาม จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 9.63 ด้านการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับโควิด19 พบว่านักเรียนนักศึกษาติดตามทุกวัน ๆ ละหลาย ๆ ครั้ง มากที่สุด จำนวน 630 คนคิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาคือ ติดตามวันละครั้ง จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 พบติดตามข่าวสารน้อยกว่า 30 นาทีมากที่สุด จำนวน 420 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 สื่อที่นักเรียน นักศึกษาติดตามมากที่สุดคือ สื่อโซเชียลมีเดีย คิดเป็นร้อยละ 79.7 รองลงมาคือสื่อเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 52.1 โทรทัศน์ ร้อยละ 39.0 ส่วนโซเชียลมีเดียที่นิยมมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก จำนวน 697 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมาคือ ทวิตเตอร์ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ยูทูบ 97 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 ที่นักเรียน นักศึกษาได้รับมากที่สุดคือ ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตัว การอยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติมากที่สุด จำนวน 855 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 รองลงมาคือ ติดตามข่าวสารสถานการณ์ผู้ติดเชื้อในแต่ละวัน จำนวน 753 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จำนวน 753 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 ข่าวผลกระทบที่เกิดจากไวรัสโควิด-19 จำนวน 690 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ข่าวการงดจำประเพณีสงกรานต์ จำนวน 635 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 การงดจำหน่ายเหล้าตลอดเดือนเมษายน จำนวน 606 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 การเลื่อนเปิดภาคเรียนเป็น 1 กรกฎาคม จำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 ข่าวการปิดห้างสรรพสินค้า จำนวน 555 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 ข่าวการปิดเซเว่นเวลา 22.00 น. จำนวน 552 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ข่าวการปิดสวนสาธารณะ จำนวน 422 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และอื่น ๆ 85 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ เมื่อได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 แล้วแสดงพฤติกรรมคือ อยู่บ้านไม่ออกไปไหนถ้าไม่จำเป็นมากที่สุด จำนวน 796 คน คิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมาคือ การออกจากบ้านทุกครั้งใส่หน้ากากเสมอ จำนวน 793 คน คิดเป็นร้อยละ 72.7 กินร้อน ช้อนกลาง นั่งห่างกัน จำนวน 744 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 ล้างมือด้วยสบู่บ่อย ๆ อย่างน้อย 20 วินาที จำนวน 659 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 ไม่ไปในที่ชุมนุมชน จำนวน 581 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ไม่ใช้ของใช้ร่วมกับผู้อื่น จำนวน 553 คน คิดเป็นร้อยละ 553 คน อยู่ห่างกัน 2 เมตร จำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 อาบน้ำทันทีเมื่อกลับเข้าบ้าน จำนวน 487 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการระบาดของไวรัสโควิด-19

ตารางที่ 1 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกันไวรัสโควิด-19

ความตระหนักรู้เกี่ยวกับ การป้องกันไวรัสโควิด-19	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 เป็นสิ่งที่ต้องทำ	4.57	.594	มากที่สุด
ท่านเห็นด้วยกับการรณรงค์ให้อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ	4.49	.642	มาก
ท่านกินข้าวขณะอาหารร้อน ใช้ช้อนกลางของตนเองเสมอ	4.46	.659	มาก
ท่านสวมหน้ากากอนามัยเสมอเมื่อออกนอกบ้าน	4.59	.586	มากที่สุด
ขณะไปซื้อของท่านจะยืนห่างจากคนอื่น 2 เมตรเป็นอย่างน้อย	4.43	.628	มาก
เมื่อกลับจากข้างนอกท่านจะล้างมือด้วยสบู่ทันทีทันใด	4.47	.649	มาก
การล้างมือด้วยสบู่ของท่านจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 วินาที	4.41	.652	มาก
เมื่อกลับถึงบ้านท่านจะอาบน้ำชะระล่างกายทันที	4.32	.712	มาก
ท่านจะเลี่ยงไปในสถานที่ชุมนุมชนเสมอ	4.46	.626	มาก
ท่านคิดว่าการเรียนออนไลน์แทนการเรียนแบบเดิมมีความจำเป็นในช่วงไวรัสโควิด-19	4.38	.682	มาก
ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันไวรัส-19 อย่างเพียงพอ	4.39	.624	มาก
ท่านระมัดระวังไม่ให้เป็นไข้หวัดในช่วงนี้	4.52	.609	มากที่สุด
การเลื่อนเปิดเทอมสามารถป้องกันไวรัสโควิด-19 ได้	4.38	.663	มาก
การทำงานที่บ้านสามารถป้องกันการแพร่ไวรัสโควิด-19 ได้	4.42	.649	มาก
การประกาศงดประเพณีสงกรานต์ สามารถป้องกันการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ได้	4.42	.669	มาก
การงดจำหน่ายเหล้าในช่วงสงกรานต์ สามารถป้องกันไวรัสโควิด-19 ได้	4.57	.594	มากที่สุด
ท่านเห็นด้วยที่ผู้เดินทางกลับจากต่างประเทศต้องกักตัวอย่างน้อย 14 วัน	4.49	.642	มาก

ด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการระบาดของไวรัสโควิด 19 พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความตระหนักรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือการออกจากบ้านต้องสวมหน้ากากทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมาคือ การติดตามข่าวเป็นเรื่องที่ต้องทำ และการงดจำหน่ายเหล้าสามารถป้องกันไวรัสโควิด-19 ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.57 และการระมัดระวังไม่ให้เป็นไข้หวัดในช่วงนี้ มีค่าเฉลี่ย 4.52 ตามลำดับ ส่วนความตระหนักรู้ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เห็นด้วยกับการรณรงค์ให้อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ

มีค่าเฉลี่ย 4.49 การล้างมือด้วยสบู่ของท่านจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 วินาที มีค่าเฉลี่ย 4.47 จะเลี่ยงไปในสถานที่ชุมนุมชนเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.46 ขณะไปซื้อของท่านจะยืนห่างจากคนอื่น 2 เมตรเป็นอย่างน้อย มีค่าเฉลี่ย 4.43 การทำงานที่บ้านสามารถป้องกันการแพร่ไวรัสโควิด-19 ได้ และการประกาศงดประเพณีสงกรานต์ สามารถป้องกันการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.42 การล้างมือด้วยสบู่ของท่านจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 วินาที มีค่าเฉลี่ย 4.41 ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันไวรัส-19 อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 4.39 การเรียนออนไลน์แทนการเรียนแบบเดิมมีความจำเป็นในช่วงไวรัสโควิด-19 และการเลื่อนเปิดเทอมสามารถป้องกันไวรัสโควิด-19 ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.38 และเมื่อกลับถึงบ้านท่านจะอาบน้ำชะระล่างกายทันที มีค่าเฉลี่ย 4.32 ตามลำดับ

ด้านปัญหาที่พบ นักเรียนนักศึกษาเห็นว่า ปัญหามากที่สุดคือหน้ากากอนามัยไม่สามารถหาซื้อได้ตามที่รัฐกำหนด จำนวน 832 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาคือ รัฐเยียวยาอาชีพที่ประสบปัญหาในช่วงโควิดไม่ทั่วถึง จำนวน 711 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 หน้ากากผ้ามีราคาสูง หาซื้อยาก จำนวน 705 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 เดินทางไปต่างจังหวัดลำบาก จำนวน 555 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 การปิดห้างสรรพสินค้าทำให้ซื้อสินค้าลำบาก จำนวน 553 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 การปิดภาคเรียนนานเกินไปอาจเรียนไม่ทัน จำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 การเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพน้อย นักเรียนอาจไม่เข้าใจ จำนวน 519 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 การปิดร้านอาหารทำให้นักศึกษาขาดรายได้จากงานประจำ จำนวน 487 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 การเรียนออนไลน์ต้องใช้ทรัพยากร งบประมาณเพิ่ม จำนวน 448 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 การเรียนออนไลน์มอบหมายงานกลุ่มได้ยาก จำนวน 439 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 การเรียนออนไลน์ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียน นักศึกษาน้อยลง จำนวน 494 คิดเป็นร้อยละ 39.8 การประกาศเคอร์ฟิว ห้ามออกจากบ้านหลัง 22.00 น. จำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 อื่น ๆ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไวรัสโควิด-19

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารมากที่สุด คือ ให้ความสนใจ ตั้งใจติดตามข่าวสารเป็นประจำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 80.8 จะเห็นได้ว่านักเรียนนักศึกษาในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญ และสนใจติดตามข่าวเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 เป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไวรัสโควิด-19 นั้นสามารถติดต่อกันได้ง่าย และยังมีมีวัคซีนในการรักษา นักเรียนนักศึกษาจึงมีพฤติกรรมที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 วันละหลายๆ ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.7 จะเห็นได้ว่านักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานีมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Schramm (1973) ซึ่งกล่าวว่า การประเมินข่าวสารประโยชน์ของข่าวสารที่ผู้รับสารแสวงหาเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตนเอง ซึ่งนักเรียน นักศึกษาที่ติดตามข่าวสารไวรัสโควิด-19นั้นก็เพื่อจุดประสงค์ที่จะระวังป้องกันโรคไวรัส-19 ไม่ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ส่วนระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโควิด-19 มากที่สุดคือน้อยกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 40.6 จะเห็นได้ว่านักเรียน นักศึกษายังติดตามข่าวสารในระยะเวลาที่น้อยอยู่ ซึ่งอาจจะขาดข้อมูลความสำคัญได้ นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อ

ที่นักเรียน นักศึกษาเปิดรับมากที่สุด คือ สื่อโซเชียลมีเดีย คิดเป็นร้อยละ 79.7 โซเชียลมีเดียที่นิยมติดตามข่าวสารมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 63.8 ดังนั้น การที่จะนำเสนอข่าวสารไปยังนักเรียน นักศึกษาให้ได้ประสิทธิภาพสูงที่สุดจะต้องนำเสนอผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย โดยเฉพาะเฟซบุ๊กจึงจะเข้าถึงนักเรียน นักศึกษาได้ทั่วถึงและรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี น้อยช่างคิด (2558) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวและความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอข่าวผานเฟซบุ๊กของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวทุกวัน ในช่วงเวลา 18.00 - 24.00 น. วัตถุประสงค์เพื่อติดตามเหตุการณ์ ส่วนพฤติกรรมหลังการเปิดรับข่าวจะทำการกดไลค์ อีกทั้งยังพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวผ่าน เฟซบุ๊กจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ระดับความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าวผ่านทางเฟซบุ๊ก ซึ่งนักเรียน นักศึกษา มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี นั้นนิยมเปิดรับข้อมูลจากสื่อโซเชียลมีเดียระดับมากในแต่ละวัน ดังนั้น การที่จะนำเสนอข่าวสารให้กับนักเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเฟซบุ๊กเป็นลำดับแรก จึงจะสามารถได้รับข่าวสารอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

นักเรียน นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในการการปฏิบัติตัว อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ คิดเป็น ร้อยละ 78.1 รองลงมาคือ สถานการณ์ผู้ติดเชื้อในแต่ละวัน คิดเป็นร้อยละ 68.8 จะเห็นได้ว่านักเรียน นักศึกษา ให้ความสำคัญกับเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ ปาวัน (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนไทย ประจำปี 2559 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการป้องกันโรคและภัยสุขภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายโรค พบว่า พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก โรคพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และอุบัติเหตุจากการจราจรอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชนไทยต่างมีพฤติกรรมเปิดรับข้อมูลข่าวสารในการป้องกันโรค และภัยสุขภาพอยู่ในระดับมาก หากแต่โรคภัยที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันทั่วโลกก็ให้ความสำคัญในการคิดค้นวัคซีนที่จะเอาชนะโรคไวรัสโควิด-19 ให้จงได้

ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกันไวรัสโควิด-19

จากผลการวิจัยพบว่านักเรียน นักศึกษามีความตระหนักรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัยเสมอเมื่อออกนอกบ้านมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมาคือการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 เป็นสิ่งที่ต้องทำ การงดจำหน่ายเหล้าในช่วงสงกรานต์ สามารถป้องกันไวรัสโควิด-19 ได้ มีค่าเฉลี่ย 3.57 และการระมัดระวังไม่ให้เป็นไข้หวัดในช่วงนี้ มีค่าเฉลี่ย 4.52 จะเห็นได้ว่านักเรียน นักศึกษามีความตระหนักรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 อยู่ทั้งในเกณฑ์มากที่สุด การที่จะก่อให้เกิดความตระหนักรู้ได้นั้น วรรณา เจือรัตนศิริกุล (2531) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) 2) อารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) 3) พฤติกรรม (Behavioral Component) จะเห็นได้ว่าเมื่อนักเรียน นักศึกษา มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับโรค โควิด-19 อยู่ในระดับมาก ก็จะส่งผลให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค และมีอารมณ์ ความรู้สึก ได้แก่ ความหวาดกลัว ความระมัดระวังในการปฏิบัติตัว จนเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกัน

โรคไวรัสโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพนม คลี่ฉายา (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และใช้ข้อมูลข่าวสารสุขภาพเพื่อการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่แพร่มาจากต่างประเทศของประชาชนในเขตเมือง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมักจะมีการตื่นตัวเมื่อโรคเข้าใกล้ตัวและเกิดการตื่นตัวขึ้นเฉพาะพื้นที่ที่ระบาด เมื่อการระบาดเข้ามาใกล้หรือเข้ามาในประเทศจะมีการตื่นตัวมากขึ้นตามความกังวลใจเกี่ยวกับอันตรายของโรคที่ใกล้ตัวมากขึ้น และมักจะตื่นตัวในช่วงแรกที่มีข่าวการระบาด แต่การตื่นตัวก็จะลดลงเมื่อข่าวเกี่ยวกับโรคติดต่ออุบัติใหม่ไม่ได้รับการรายงานในสื่อมวลชน ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานีก็มีความตื่นตัวต่อโรคไวรัส-19 ซึ่งเข้ามาใกล้ตัว เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีมีผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 จำนวน 8 ราย ซึ่งขณะนี้รักษาตัวหายกลับบ้านแล้ว 8 ราย แต่ยังมีอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในช่วงกักตัว 14 วันตามมาตรการของรัฐ ซึ่งอาจทำให้นักเรียน นักศึกษาเกิดความกลัว และตระหนักรู้ที่จะปฏิบัติตัวให้รอดจากการติดเชื้อต่อโรคระบาดได้ ซึ่งส่งผลดีทำให้อุดรธานีควบคุมโรคระบาดได้

นอกจากนี้ นักเรียนนักศึกษายังความตระหนักรู้อยู่ในระดับมากประกอบด้วย ท่านเห็นด้วยกับการรณรงค์ให้อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ ซึ่งเป็นมาตรการที่นักเรียน นักศึกษาตระหนักรู้อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญให้อุดรธานี และประเทศไทย สามารถควบคุมโรคระบาดไม่ให้กระจายไปไวมากเกินไป ถือเป็นความร่วมมือของประชาชนชาวไทยทุกคนต่างร่วมมือ ร่วมใจช่วยบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข ไม่ให้ต้องทำงานหนักจนเกินไป ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของชนิตา รุ่งเรือง (2556) ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักเกี่ยวกับการรับบริการด้านสุขภาพจิตของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่านิสิตที่ทำการกลุ่มดังกล่าวยังไม่เกิดความตระหนักเกี่ยวกับการรับบริการด้านสุขภาพจิต โดยยังขาดความรู้เกี่ยวกับบริการด้านสุขภาพจิตที่ชัดเจน อีกทั้งบางส่วนมีความรู้สึกและอารมณ์ไปในทางลบต่อการรับบริการและผู้ที่เคยรับบริการด้านสุขภาพจิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตยังไม่เกิดความตระหนักรู้ต่อการบริการด้านสุขภาพจิตมากนัก แต่งานวิจัยที่ค้นพบเป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับชีวิตของคนในสังคมและทั่วโลกให้ความสำคัญในการป้องกันการระบาดจากไวรัสโควิด-19 และมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตของนักเรียน นักศึกษา จึงทำให้มีความตระหนักรู้ต่อโรคไวรัสโควิด-19 ระบาดอยู่ในเกณฑ์มากถึงมากที่สุดในหลายด้าน

นอกจากนั้นนักเรียน นักศึกษามีเกณฑ์ความตระหนักรู้ต่อการป้องกันโรคไวรัสโควิด-19 สูงกว่าประเด็นการประกาศงดประเพณีสงกรานต์ นั่นแสดงให้เห็นว่า นักเรียน นักศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นและมีกิจกรรมความสนุกสนานในช่วงประเพณีสงกรานต์มาเป็นประจำทุกปี แต่ในปีนี้มีนโยบายงดการเล่นน้ำสงกรานต์ นักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานีต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของพระครูสุจิณเขมคุณ เขมาภิรโต (ฤทธิ์แคล้ว) (2561) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาคุณค่าประเพณีสงกรานต์ที่มีต่อชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ประเพณีสงกรานต์ถือเป็นประเพณีที่เนื่องด้วยพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมการแสดงออกทางกายกรรม วจีกรรม มโนกรรมที่งดงาม สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ตรงกับวันที่ 13-14-15 เมษายน ทุกปีเป็นประเพณีประจำเดือนห้าของฮีตสิบสองเดือนไทย ประเพณีนี้มีคุณประโยชน์มากมาย มีกิจกรรมละเล่นที่สร้างความรักระหว่างครอบครัว ญาติพี่น้อง มิตรสหาย ศาสนา มีกิจกรรมปริศนาธรรม เช่น ผีตาโขน สื่อถึงความมีสติ ไม่ประมาท กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่

สื่อถึงความเคารพนับถือยกไว้ในฐานะบูชา กิจกรรมสรงน้ำพระสงฆ์ สื่อถึงสร้างความร่มเย็น ความบริสุทธิ์ใจ กิจกรรมก่อเจดีย์ทราย สื่อถึงการทดแทนบาปที่เม็ดทรายติดเท้าเราออกนอกวัด ประเพณีสงกรานต์นี้ถือเป็นวันสำคัญและโอกาสที่ดีมากมายของชาติไทย คือให้มีวันครอบครัว วันผู้สูงอายุ วันขึ้นปีใหม่ของไทย วันรวมญาติ วันกตัญญูวันทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว วันให้อภัยแก่กันและกัน ซึ่งนักเรียน นักศึกษาต่างมีความตระหนักรู้เห็นด้วย และปฏิบัติตามในการงดจัดกิจกรรมวันสงกรานต์ ถือเป็นการปฏิบัติตัวขัดกับประเพณีอันดีงาม แต่เพื่อประโยชน์ของการป้องกันโรค นักเรียน นักศึกษาในจังหวัดอุดรธานีก็ไม่ละเลยที่จะปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในภาวะวิกฤต กล่าวคือในช่วงมีไวรัสโควิด-19 ทำให้นักเรียน นักศึกษามีความตื่นตัวเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ให้ความสำคัญ และติดตามข่าวสารเพื่อการปฏิบัติตัวที่ดี ป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ร่วมกัน ปฏิบัติตามคำแนะนำจากกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

2. นักเรียน นักศึกษาปฏิบัติตัวตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะประเด็น “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ทำให้เกิดปรากฏการณ์สำหรับสังคมไทย และทั่วโลกคือการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home) และเกิดการเรียนออนไลน์ขึ้นในทุกระดับชั้น

3. สื่อที่ได้รับความนิยม และนักเรียน นักศึกษาเลือกติดตามข่าวสาร ได้แก่ สื่อเฟซบุ๊ก ดังนั้นหากจะสื่อสาร รณรงค์ให้กับกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในโอกาสต่อไป สื่อที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุดได้แก่สื่อเฟซบุ๊ก และโซเชียลมีเดียอื่น ๆ จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน รวดเร็ว

4. เมื่อประชาชนชาวไทยเจอภาวะวิกฤติร่วมกัน ส่วนใหญ่ได้ให้ความร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขในการปฏิบัติตัวตามการรณรงค์ ถึงแม้การห้ามให้จัดประเพณีสงกรานต์ ซึ่งเป็นประเพณีที่สนุกสนานของนักเรียน นักศึกษาทุกปี แต่ในปีที่เกิดการระบาดของไวรัสโควิด-19 การจัดให้มีการงดประเพณีสงกรานต์ทุกคนก็ให้ความร่วมมือ ไม่มีการจัดประเพณีสงกรานต์แต่อย่างใด

5. นักเรียน นักศึกษามีความวิตกเกี่ยวกับการปิดเรียนที่ยาวนาน และวิตกเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์กลัวว่าประสิทธิภาพจะด้อยลง และต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นรัฐควรหาวิธีการจัดการเรียนที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งหากพื้นที่ใดยังไม่มีสาธารณูปโภคด้านการเรียนออนไลน์ ก็ต้องใช้วิธีการเรียนอื่น ๆ ที่เหมาะสมแต่ละพื้นที่

6. จากปัญหาที่พบในการวิจัยในครั้งนี้คือ หน้ากากอนามัยไม่สามารถหาซื้อได้ตามที่รัฐกำหนด และมีราคาสูง รัฐจะต้องมีมาตรการในการช่วยเหลือประชาชน และจัดหาให้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้นักเรียน นักศึกษายังเห็นว่ารัฐเยียวยาอาชีพที่ประสบปัญหาในช่วงโควิดไม่ทั่วถึงรัฐจะต้องดำเนินการให้ทั่วถึง เพื่อคลายความเดือดร้อนของประชาชนในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงการรู้เท่าทันสื่อ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านไวรัสโควิด-19 ความตระหนักรู้ของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่น ๆ เช่น ประชาชนทั่วไป และให้ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ

2. ควรศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากไวรัสโควิด-19 ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปว่ามีผลกระทบอย่างไร และมีการปรับตัวเท่าทันหรือไม่

3. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของการเปิดเรียนออนไลน์ของโรงเรียน มหาวิทยาลัย ว่ามีความพร้อมหรือไม่ อย่างไร

4. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการปรับการทำงานในลักษณะการทำงานจากบ้าน ว่าจะส่งผลกระทบต่อระบบการปฏิบัติงานอย่างไร

5. ควรศึกษารูปแบบการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ที่มีบริบทความพร้อม ศักยภาพด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

ชนิตา รุ่งเรือง. (2556). **รายงานการวิจัย เรื่อง ความตระหนักเกี่ยวกับการรับบริการด้านสุขภาพจิตของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐนรี ไชยภักดี. (2553) **การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในโครงการ 7 สี ปันรักให้โลก ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พนม คลี่ฉายา. (2558). **รายงานการวิจัย เรื่อง การเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และใช้ข้อมูลข่าวสารสุขภาพเพื่อการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่แพร่มาจากต่างประเทศของประชาชนในเขตเมือง**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระครูสุจิณเขมคุณ เขมาภิรโต (ฤทธิ์แคล้ว). (2561). **ศึกษาคุณค่าประเพณีสงกรานต์ที่มีต่อชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านใหม่สุขเกษม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาวิณี น้อยช่างคิด. (2558). **พฤติกรรมการเปิดรับข่าวและความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอข่าวผ่านเฟซบุ๊กของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชาญ ปาวัน. (2560). การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนไทย ประจำปี 2559. **Journal of Health Science Research**. 11(1), 70-79.

วรรณา เจือรัตนศิริกุล.(2531) **อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อความตระหนักในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.

เว็บมาสเตอร์สปริงนิวส์. (2563). **ความตระหนักรู้ในตนเองคือทักษะสำคัญของชีวิต**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก https://www.springnews.co.th/alive/571295 (2563, 3 เมษายน).

เว็บมาสเตอร์บีบีซีนิวส์. (2563). **ไวรัสโคโรนา : ที่มา อาการ การรักษา และการป้องกันโรคโควิด-19**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก https://www.bbc.com/thai/features-51734255 (2563, 9 เมษายน).

Schramm, W. (1973). **Channels and Audiences in Handbook of Communication**. Chicago: Rand Mcnelly Colledge.